

kan visseelig ikke bedre end Andre vide, hvad der f. Ex. i 1865 har været den daværende Regjerings og Rigsdags Mening. Dette er Gøt. Den næste Hovedindvending imod Ord- førerens Paastand er, at hvis det overhovedet skal kunne gjælde, at Regjeringen er bedre istand end Domstolene til at vide, hvad der har været den lovgivende Magts Mening, saa maae vi udstrække den administrative Gne-Afgjørelse til en Mangfoldighed af Tilfælde udenfor dette ene om Embedsmændenes Lønning. Der er mangfoldige Forhold, hvor der skjælnes mellem Mit og Dit, hvor Djæntlig- heden giver Regler, der gribe dybt ind i pri- vate Forhold, og hvor man kunde sige netop det Samme, at naar Usikkerhed opstaaer, er Administrationen den, der bedst maa vide, hvad den lovgivende Magt har meent, uden at dog Noget falder paa at bestemme, at det ikke skulde kunne bringes for Domstolene, naar en Tvivl reises. Lad mig atter der tage et Exempel for at gjøre Sagen klar. Den lovgivende Magt vedtager en Stempellov. En saadan Lov er altid meget omfattende; den bekræftiger sig med en Mangfoldighed af Til- fælde, og det er ikke muligt at give fuldstæn- dig udtømmende og bestemte Regler for alle de enkelte Tilfælde; Virkeligheden spotter idelig enhver Bestræbelse efter at være udtømmende. Der opstaaer sølgelig ved enhver Stempellovs Anvendelse daglige Tvivlsmaal, og der sidder da mulig en Regjering, som har forhandlet med Rigsdagen om denne Stempellov, som derfor maa antages bedst at vide, hvad der har været den lovgivende Magts Mening. Men aldrig har jeg dog endnu hørt, at No- gen vilde formene den, der anstaae sig for at være brøstholden ved en ministeriel Afgjørelse i et saadant Stempelpapirspørgsmaal, at hen- vende sig til Domstolene og bede dem afgjøre, hvad der har været den lovgivende Magts Mening. Thi det er netop Sagen, det er Domstolenes Opgave at afgjøre i Henhold til Lovens eget Indhold og de øvrige Mo- menter, som efter vor Retsspleie ere berettigede til at komme i Betragtning, hvad der har været den lovgivende Magts virkelige og sande

Mening, dengang Loven blev skreven. Den administrative Afgjørelse, for hvilken man her vil aabne Døren med Udelukkelse af Domsto- lene, kommer saa saare let til at afgjøre, ikke hvad den lovgivende Magt dengang meente, men hvad den nuværende Regje- ring mener og ønsker. Det er en væsent- lig Forandring, som her ved indtræder i den hele Stilling. Der blev sagt, at vi i disse Lønningslove „ikke havde bestræbt os for at finde en saa streng Udtryksmaade“, at vi her ligesom havde talt i Forkortelser, hvor det gjaldt om at komme nemt og beqvemt fra Bestemmelserne, uden at dvale længe ved Udmalingen af dem. Ja, det er en Mangel, hvis vi have haaret os saaledes ad; men er det Tilfældet — og jeg vil ikke ganske be- stride det — paastaaer jeg, at det gjælder om mange af de Love, som den lovgivende Magt vedtager, at den ikke saaledes bestræber sig for at finde den strenge Udtryksmaade, men at den ofte lader Ting staae, om hvilke man i selve det Dieblit, da Loven skrives, kunde forudsæe, at de ville give Anledning til Tvist. Men jo mere det gjælder, at vi ikke have været strenge og udtryksfulde, desto far- ligere bliver det netop at lægge Afgjørelsen af sige Spørgsmaal alene hen under Ministe- riet. Siges der, at den Benyttelse, som hid- til har været gjort af Retten til at søge Domstolene, kun har været ringe, saa svarer jeg derpaa, at heri ligger der just et Argu- ment for ikke at gribe forstyrrende ind i denne Ret og tage den reent bort. Forholdets egen Natur medfører jo, at en Embedsmand ikke letfindig lægger Proces an imod sin Fovestatte; dette er et Skridt, som koster ham megen af- vorlig Overveelse. Det falder ham ikke let ind at sætte „Anstanden“ til Side — hvil- ket ligeledes er blevet paaberaabt som et Moment, der skulde tale for at udelukke Dom- stolene af dette Omraade — thi han veed, hvad han udsætter sig for ved at anlægge en saadan Proces, og han skrider kun til at gjøre det i saadanne Tilfælde, hvor han nærer fast og sikker Overbeviisning om sin Ret, og hvor han veed, at der findes en Fovestaf, som